

Pigen med den sprøde stemme

Janis Ian - et spændende bekendtskab

Af Nis Jensen

Janis Ian har haft en lang og i sandhed ualmindeligt omtumlet karriere. Hun er født i '51 og voksede op på landet i New Jersey. Hun spillede klaver fra hun var 2 1/2 og guitar fra hun var 10. Som 12-årig skrev hun sin første sang, som faktisk kom med på hendes debutalbum fra '67, som bare hed Janis Ian.

Society's Child

I '66 udgav hun singlen *Society's Child*, indspillet hos Atlantic, som imidlertid ikke havde mod nok til at udgive den, hvorfor den først udkom hos Verve. Den blev et gigantisk hit i USA og på grund af sit kontroversielle indhold (den handler om et teenage-kærlighedsforhold mellem en hvid og en sort), blev forbudt på flere amerikanske radiostationer.

Mellem '67 og '69 nåede hun at skrive og indspille fire plader, foruden at droppe ud af high-school og give utallige koncerter og optræden i radio og TV og så for resten at blive lidt voksen. De fire album,

udgivet af Verve, er nu samlet i et box-sæt under navnet *Society's Child, The Verve Recordings*. Når hun dengang (og siden) er blevet spurgt, om hun aldrig savnede at have en barndom, må hun svare, at hun ikke ved det - hun har aldrig kendt til det.

Fra Verve til New York

Efter årene på Verve flyttede Ian fra New York til vestkysten og på trods af, at hun egentlig ikke endnu følte sig dygtig og moden nok som sangskriver, udgav hun i '71 LP'en *Present Company*; som bevægede sig en del væk fra hendes oprindelige folkesanger-image og var mere jazz-influeret.

Men det var hendes tre plader, udgivet mellem '74 og '76 som gav hende det egentlige verdensgennembrud: Den første, *Stars*, indeholdt nummeret *Jessie*, som Roberta Flack gjorde til et pophit. Den næste, *Between the Lines*, gjorde Ian selv til et verdensnavn med bl.a. singlen *At Seventeen* (om ikke at leve op til de almindelige skønhedsidealiser) som solgte mere end en million og som gav hende ikke færre end fem grammy-nomineringer - hvoraf hun fik to. Det var endnu uhørt dengang. Den sidste af de tre, *Aftertones*, blev bl.a. et kæmpehit i Japan, hvor singlen *Love Is Blind* var nummer 1 i et halvt år i træk.

Alle tre plader er produceret af Brooks Arthur og for de to førstes vedkommende i hans 914 Studio (hvor også Bruce Springsteen har indspillet), men han lukkede studiet. Janis Ian husker det som holdt sammen af tape og sikkerhedsnåle, men hun savnede det under indspilningen af *Aftertones* - "it had that indefinable thing, money can't buy".

Under hårdt pres

Janis var træt - en ny plade hver 9. måned er ikke ligefrem ferie! I virkeligheden følte

hun sig ikke overbevist om, at der var materiale nok til en ny plade, men blev overbevist af sit hold (hun har senere fundet ud af, at de i virkeligheden heller ikke gjorde det) og først og fremmest pladeselskabet (Columbia). Presset var enormt!

Så allerede i '78 udkom der endnu et selvbetitlet album, og i '79 udkom *Night Rains*, som bl.a. indeholdt disco-hittet *Fly Too High* fra filmen *Foxes*, produceret af Giorgio Moroder. *Restless Eyes* fra '81 er dog en tilbagevending til folk-traditionerne og *Uncle Wonderful* søgte at etablere Janis som fast bestanddel på dansegulvene. Uden det store held i øvrigt. Og efter et ti-år, der havde været så utroligt produktivt og arbejdsmæssigt belastende, følte hun sig så træt og udbændt, at hun simpelt hen skred fra en ellers lukrativ pladekontrakt. Janis Ian var brændt ud og blev stemplet som færdig af musikbranchen.

Hul igennem

Der gik et helt årti, før hun igen lod høre fra sig musikalsk set - hun brugte bl.a. tiden til at få undervisning i skuespil og finde sig en ny kæreste. I øvrigt en kvinde, som hun købte et hus sammen med - sammen tog de et lån i det for at finansiere indspilningen af *Breaking Silence*, indledningen til Janis

lans nye æra i musiklivet. Produceret af Jeff Balding, og ikke uden stolthed står der i noterne til den: No synthesizers, vocal limiters, og samples of any sort were used on this album. Og den har da også en herlig lyd med hul igennem, især på stemmen, og det har været lidt af et varemærke i den sidste del af hendes karriere: Der er hul igennem.

Siden er det blevet til fire CD'er med hende + et dobbelt live-album, + utallige turneer og live-optrædender. Man kan faktisk leje en aften med Janis derhjemme (hvis man bor i USA, vel at mærke), hvor hun kommer og synger til fordel for The Pearl Foundation. En fond hun lavet for mennesker, der er droppet ud af uddannelsessystemet og gerne vil tilbage i det - hendes mor Pearl fik nemlig først en uddannelse i en ret høj alder.

De øvrige udgivelser

lans nyeste plade, Billie's Bones udkom i år i februar, og som noget helt specielt har man kunnet følge tilblivelsen af albummet på hendes hjemmeside (www.janisian.com) og se både tekster og noder fra de første skitser til færdige sange, ud over at man kan høre råbånd fra de første optagelser til færdigproducerede numre. Fra hjemmesiden kan man i øvrigt købe den del af hendes produktion, som man i dag kan få fat på og derudover et helt særligt projekt: Unreleased-serien.

Den tredje i serien er nu udkommet og det er numre, som enten aldrig før er udgivet - enten fordi de ikke er fundet gode nok til at komme med på de ordinære plader, eller fordi de er lavet som filmmusik eller simpelt hen er skrevet til andre end hende selv. Overskuddet fra de plader går i øvrigt også til The Pearl Foundation. Det er nogle lidt spændende projekter fordi man ikke normalt får adgang til "outtakes" og fordi det, sammen med hendes hjemmeside og dens uortodokse givne adgang til at følge sangskrivningens processer, afslører at Jan ikke forholder sig til sig selv som stjerne, men som et almindeligt menneske med et arbejde, som tilfældigvis for hende er at lave musik.

På den nye plade synger Dolly Parton

Modsætninger?
Dolly & Janis.

duet på et country-nummer og på hendes forrige, God And The FBI medvirker både Willie Nelson og Chet Atkins, og i det hele taget er det tydeligt at hendes musik i de senere år bevæger sig længere og længere over mod country-stilen. Det giver nogle gange en særlig inderlighed, som ikke altid er lige i øjet, men har man en stille, moody aften, kan en Janis Ian skive i CD-afspilleren være lige det man trænger til. Hendes stemme har til gengæld ikke forandret sig særligt og netop inderlighed besidder den i stor stil. Hun bevæger sig ubesværet mellem pop, country og alverdens andre stilarter og med den kolossale erfaring hun har inden for sit fag, må hun betegnes som én af de kunstnere, det stadig væk er værd at lægge mærke til. Og både Stars, Between The Lines og Aftertones er i dag klassikere som i virkeligheden burde genudgives både i de nye formater og specielt i luksus-vinyludgaver. ■

Quali-Service Aps

Vassingerødvej 89B 3540 Lyngø
Telef. 48189495

Reparation, Modifikation af Hi-Fi udstyr
Optimering af højttalersystemer, delefiltere
Fabrikation af nye delefiltere med QS koblet
kondensatorer, Optimeringsbox som tilsluttes
mellem forstærker og højttaler, Symetribox
indh. i 220 230V strømskinne m 5 udtag
for tilslutning af anlægget på 220 230V siden
Giver større åbenhed og detaljering
Modifikation af forstærker og CDafsp.
Opgradering af dit Hi-Fi med QS netdel og oplev
en ny verden inden for lyd.

Service på alt Hi-Fi grej &
JBL, MARTIN LOGAN, Spark,
Audio Analogue, Copland, Sansui
Renovering af højttalerenheder
JBL Hi-Fi og Prof. Og andre mærker
Sale af High end udstyr, kabler og stik.

www.quali-service.dk

Venlig hilsen Arne Ludvigsen

**Alle fabler om
musikalitet og drive.
Vi leverer det.
Med garanti..!**

Parasound
Exposure
Heybrook
Sequence
AMC
Pro-ject
Creek
Grado
Evox

Nottingham Analogue
Shahinian
Tekni-fi
Epos
Croft
Pioneer
Carlsson
Tannoy
Snell
M&K
Barco
Tiny Tube
Manley
Dynavector
QED
Serios Surround
Vild Vinyl
3 Demorum
Stærk kaffe

lydbutikken

Frederiksberg Allè 25
DK-1820 Frederiksberg C
Tlf: +45 33241576
www.lydbutikken.dk